

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Kedden Julius' 8 - dik napján, 1817 - dik esztendőben.

Nagy Britannia.

Szinte olly szerentsésen keresztül estek a' más három népzendítéssel vádolt személyek, u. m. *Thistlewood*, *Hooper*, és *Preston* is az ellenek folytatott peren, mint *Watson*. Ezek is külön ugyan, de egy estve mind *Vest* Vasároshoz mentek. A' nép velek is azt tette, a' mit az előtt való estve *Watsonnal*. *Preston* meg köszönte a' nép jóakarátját, kérvén azonban a' sokaságot, hogy oszolna el, és térne tsendesen haza. *Prestont* és *Thistlewoodot* látni kívánták az ablakban, kik egynéhány minuták mulva ott egyenként meg jelentek. Mind ketten a' leg hízelkedőbb kifejezésekkel kinyilatkoztatták köszöneteket, és mentették magokat, hogy tovább velek nem lehetnek, eltörődöttségeket adván okúl. Azt mondják, hogy a' perre tett költségek többre mennek 1000 font Sterlingnél, melly tereh már most a' Kormányzék nyakára marad.

Reggeli két óráig tartott a' *Felső Háznak* Junius' 19 - diki ülése. El dült ebben a' *Habeas Corpus Aktának* felfüggesztése. A' Parlamentum' legközelebbi ülésétől számlálva hat hét annak a' terminusa. Heves villongások voltak fellette. Végre voksokra került a' dolog. 141 - en voksoltak a' felfüggesztésre, 37 - en ellene. A' vetélkedés közben igen sok példázódás volt *Casselsre*, *Oliverre*, és *Reynoldra*, kikről a' Ministerekkel ellenkező rész azt állítja, hogy a' Kormányzéknek a' Ministerek által ki rendelt Ágen-

sei lettek volna. Ezeknek tulajdonitja egyenesen azokat a' népzendüléseket, melyek az északi részeken vagy már kiütöbe voltak, vagy tsak forraltattak, mikor azokat ki tudta a' Kormányzék. Mert, hogy is ne tudta volna ki, mikor úgy volt kintsínálva? Lord *Limerick* elő adta a' módját is, hogy az utolsónak mimódon vették hasznát. Valóba nagyon csiklandós dolgokat fessegettek a' nevezett három személyek ellen fel. *Castlérol* a' volt a' szó, hogy *Watson* tudta nélkül annak a' kotsijába fegyvereket rejtett el, hogy így ötöt lázzasztóvá tehesse. *Oliverre* azt hozták fel, hogy 200 éhes Fabrikásokat felzendített, 's mikor azokat vezérlette, el is fogták; de a' katonák ismét eleresztették. *Reynoldnak* ezeket a' tetteit piszkálták fel, hogy már az előtt is Hiberniában részes volt egy népzendülésben, 's társai ellen még is tanú volt a' Törvényszék előtt, — hogy több hamis mondásokban utol érték, — és hogy az Annyát méreggel ölte meg. Hogy a' Ministerek bizonyossan tartottak kémeket, azzal az erősséggel igyekezet *L. Liverpool* megmutatni, hogy a' Parlamentum egynéhány 100,000 font Sterlinget ez alatt a' név alatt: „titkos kiadásokra“ engedett nékiek. — De *L. Sidmouth* világosan megmutatta a' két elsőről, hogy azok a' Kormányzék' Ágenseivé nem tétettek. *Casselsről* nevezetesen azt mondotta, hogy ő maga ajánlotta magát mindjárt a' legelső *Spafieldsi* lázzadás után némelly titkok felfedezésekre. *Oliverre* pedig az volt

bizva, hogy némelly törvénytelenégeket tartson szemmel. Erre nézve a' *Nottinghami*'s *Derby* Grófságoknak Kormányozója is közönségesen protestált azt állítván, hogy még minekelőtte *Oliver* Londonból Északfelé el utazott, a' melly útjában vitte volna végre azt, hogy a' kiket maga bujtogatott fel, ugyan azokat, maga is árulja el, már ő bizonyos tudósítást kapott *Londonból* az Északi Tartományokban mozgásban lévő támadásról. — Lord *Sidmouth* és a' Lord Cancellarius ki jelentették, hogy a' Háznak tagjai minden balvélekedéstől őrizkedjenek ebben a' dologban, mivel a' Kormányozók törvényes forrásokból merítette azt, a' mit tudott. Mindazonáltal a' Ministerek a' közönséges vélekedést annyira meg bétstültek, hogy Lord *Castlereagh* ki jelentette, hogy *Reynolds* nem megy General Consulnak *Maltába*, a' hová különben ment volna, Lord *Sidmouth* pedig *Olivernek*, ha a' mordottak rá ki sülnék, meg büntetését meg ígérte.

Az Alsó Házban *Sir Francis Burdett*, a' ki korábban *Despard*, és *O'Connell* nem átalott titkos szövetkezésben lenni, tüzesen ki kelt az ellen, hogy mi módon bátorzkodott *Oliver* az ő nevét mint valamely úti - levelet, úgy használni a' Békételenekhez menetele' alkalmatosságával. Lord *Castlereagh* erre azt a' jegyzést tette, hogy ilyen dologba jobb volna a' panaszkodónak a' maga principiumaira, mint a' Ministerekre támaszkodni. A' mi pedig az *Agens* illeti, azt állítja, hogy érdemes Tisztitársas Lord *Sidmouth* soha semmi törvénytelen vagy bétstelen tselekedetet meg nem erősített, és bizonyosan senkinek pártját nem fogja, a' kit valaha valamivel ollyással lehetett vidolni.

Mikor az alsó háznak Jun. 20-diki ülésében a' *Habeas Corpus Aktának* fel függesztődése meg határozatása hírül adott a' Felső házból, Lord *Cochrane* igen

ki kelt, azt mondván, hogy igasságtalanság volna egynéhány személyek miatt az egész országnak szenvedni. Tsak oda ment ki a' dolog, hogy a' jelentést félre tették, és a' Financzia állapotját vették fel. Az 1817-dik Esztendei rendkívül való kiadások az ugyan ollyan bevételeket 12,600,000 font Sterlingel mulják felyül.

A' minap említést tettünk a' *Watterloohidja* megnyitására *Londonban* tett intézetekről. Nem tsak maga ez az alkotmány, hanem a' megnyitási pompák is meg érdemlik, hogy még egyszer pen-na alá vegyük azt. A' mi az elsőt illeti: a' *Tamesis* folyóján úgy van az építve hogy *London* a' *Surreyi* Gróssággal köti öszve. A' többi hidak' egymástól való távolsága tette építését szükségessé. Ámbár egy Társaság' költségén épült is, mindazáltal kitetsző tartós-, és ékes vólta, melly két tulajdonságok ritkán szoktak az ollyan mivekben meg lenni, mellyek a' Spekulatziónak szüleményei. A' Hazaszeretet', és adakozás' emlékeztető jele lesz az öröké. Gránitköből készült, — mestere a' legelső Anglus Földmérő *Rennie* úr. Hosszusága 1242, — Szélessége a' két karkák között 40, — a' gyalog út széle 7, — a' középső szekér úté 28 láb 's a' t. A' *Westmünsteri* Hid 1,223 lábnyi hosszúságú (17 Anglus láb annyi mint 16³/₈ Bétsi). — A' megnyitása ezen Hidnak Jun. 18-dikán v. is a' *Watterlooi* ütközet napján történt. A' már más ízben jelentett rendeléshez képest, minekutánna letették a' *Regens Printz*, a' *Yorki*, és *Wellington* Herczegek a' hídivámot, keresztül mentek azon. Elöttök tábori musika zengedezett, utánnok sok nagy tekintetű személyek mentek. A' hidon 18 zászlók vóltak kitűzve. Közepén, 's két végről Nagy Britannia' tzimercs zászlóji lobogtak; közbe közbe pedig Pruszsziának 's Belgiumnak zászlói, annak jelentésére, hogy ezen nemzetek' seregeik a' *Watterlooi* nevezetes ütközetben részt vettek. Az ágyúk tsak

akkor szüntek meg durrogni, mikor a' Régens Printz *Carltonhouse*-ba vissza érkezett. A' többször említett ütközetben jelen volt Lovas katona tisztek ugyan ekkor *Windsorban* tartották ennek a' napnak innepét. A' *Tippo Saib* sátorát kérték el e' végre, és azt a' Régens Printz számára ellészítették. A' Királyné, 's Fő Herczegaszszonyok előre a' készüléteket meg nézegették, — a' *Régens Printz* pedig, valamint *Wellington* Herczeg is megjelentek estve a' mulatságra, melly reggeli 5 óráig tartott.

A' Hiberniai Vice Király Lord *Withworth* a' szükség' enyhítésére meg tiltotta a' Nagyoknak, 's tehetősebb polgároknak a' földi almával való élést, és kivált a' tsak pompázásra való lovaknak zabbal abrakoltatásokat. Lett is haszna. Mert az újabb Dublini Tudósítások szerint, itt jóval lejjebb szállott azóta a' gabona ára, és minden gazdagabb sorsú személyek vetélkednek egymással szükölködő embertársaik' segítségével.

A' *Huddersfield* vidékén történt lázadásról azt írják az onnan jött levelek Jun. 14-dikéről, hogy egy éjtszaka a' Vigyázó polgár-lovasság éjfélt után 1 órakor a' *Lockwoodi* uton, reá bukkant a' rebellesek' előseregére. Az említett helytől $\frac{1}{4}$ mértföldnyire tanyáztak azok 500-zan lehetek, — 200-nak puskája, a' többinek dsidája volt. A' katonaság vissza huzta magát mivel reá löttek. De azután meg erősödvé jött vissza. Már ekkor másként ment a' dolog. Mind el szélledtek a' nyomorúltak. Sokat meg fogtak 's vittek *Yorkba*. A' többit tudhatjuk.

Jun. 19-dikén meg jelenvén a' *Kingsbench* nevű Törvényszék előtt *Vooller*, az a' fekete Törpe nevű ujjságnak írója, és azt kívánta, hogy a' *Jurynak* azon ki nyilatkoztatása, mellynél fogva ő egy írásnak írásával vádoltatik, a' Jegyző könyvekből töröltessen ki, továbbá a' per rekesztessen be. Mind a' két kérés vissza

vettetett, és az végeztetett, hogy a' pert újra kell kezdeni. Az *Attorney General* azt mondotta, hogy ő nem ellenkezik benne, ha újra kezdik is, tsak hogy más *Jury* ítéljen benne.

Némelly ujjságok szerint az Angliai Kereskedők most egy Lotteriát állítottak fel mestermíveiknek tovább adhatására. Úgy van kitsínálva, hogy 1000 font Sterlinget tesz reá az ember, és nyer 100,000 font Sterlinget, de Angliai portékákban. Ezer font Sterling nem kevés pénz annak, a' ki vészt, — száz ezer pedig sok, ezerért. Tehát hogy mind két felől haszon legyen benne, azt a' kötést tették, hogy a' ki a' 100,000 font Sterling arra portékát meg nyeri, azt Anglián kívül tartozzon eladni. Már ez ha való, az igaz hogy mesterséges praktika. Azomban meg lehet, hogy tsak olyan forma beszéd, mint az, a' mit minapjában egy némelly ujjság ugyan Angliáról írt, hogy a' Londoni Szabók egy Követet küldettek volna Hamburgba mértékeket venni, a' mi aligha nem tsak furtsáلكodás.

P o r t u g a l l i a.

Lisbonában Május 30-dikán illyen Napiparantsolat tétetett közönségesse:

Pateo de Salhandõ Martz. 30-an 1817.

„Ő Excellentiája a' Feldmarsal, és Fő Vezér Marquis de *Campo-Major* nem ok nélkül kijelentheti a' Lisbonai várőrsereg' tisztjeinek, 's seregeinek tökéletes megelégedését, és ditséretét, azért a' jó magokviseletekért, rendtartásokért, és tsendességekért, mellyet a' 25-diki éjtszaka kimutattak. Buzgóságokat, jámborságokat, és hazaszereteteiket, mellyet azon tárgyra nézve viseltető kedvetlenségekkel meg bizonyítottak, a' melly tárgy szolgálatakat azon éjtszaka szükségessé tette, ő tsak magasztalhatja. Kötelességének eleget nem tenne ő Excellentiája, ha azt a' híradást ki nem nyilatkoztatna, mellyet a' Kormány a' mi Urunknak a' Királynak meg fog küldeni, hogy látná ez, mennyi-

re mindég csak az egy vitézség, betsületes érzés, és a' Fejedelem, Haza, 's rend eránt viseltető szeretet lelkesíti az ő Armádáját. Generálisok, Tisztek, közkatonák mind egyformán részesültek ezen tisztelettel tellyes érzésekben, és a' tsendességnek fenntartása, 's tisztelt Fejedelmek eránt egyforma kuzgóságot mutattak.“

A' General-Adjutánsnak távolléte miatt a' szolgálatot vivő Oberst-lajtnant. Aláírta A *Condido Cordeiro*.

Az 1-ső Juniusi Levelek szerint Lisbonában tökéletes tsendesség uralkodik. *B. Eben* a' Lisbonai városban ül. Örömmel emlittetik, hogy egy Portugalliai nemes, és nagyobb rangú Tiszt sints az öszveesküvésben, kivévén ez n utolsók között *Gomes Freirét*, és *Ebent*.

A' Junius' 2-dikáról szóló tudósítások szerint már egy 5 Birákból álló Tanács ki vagyon rendelve az öszve esküvés környülállásosabban való meg vizsgálására. Még eddig csak *Freiret* vonták kérdőre.

Erről az öszveesküvésről a' Flandriai ujjságban egy magát *Le C*** D' Alm****-nak író Portugallus a' ki most alkalmasint *Gentben* tartózkodik, ilyen formán ír: „Vallyon lehet e' tsudálkozni, hogy egy olyan időben, midőn az Anglusok ellen mindenfelé társaságok formálódnak, a' tőlök leg jobban nyomatott Portugallia szabadúlni akar? Hijjába lármáznak ök zendülésről. Ezt fogják nekik felelni: „E s merlek szép Lárva.“ Az Európai Portugallusok mindég hivek voltak Királyokhoz, 's azok is lesznek. Csak Királyaiknak, hatalmuktól való megfosztatásokért támadtak ökfél valaha (1640), mikor a' *Braganzai* Herczeg a' Thronusra tétett. Hogy *Freire* Gen. az *Abrantesi* Marquisnek, v. *Cadaval* Herczegnek kedvéért avatta volna magát a' dologba, az tsupa ellenmondás. Amazt a' Király elmenetelekor a' Kormány' fejévé tette, ez

pedig csak maga egyedül van a' Királyi vérből, 's a' Királynak atyafia. Ki ellen van hát intézve az öszve esküvés? Szinte egy egész századig nyögött Portugallia Angliának fenytő veszseje alatt, mig a' híres *Pombal* a' lántzokat el nem szaggatta. *Pombal* meg hólt, 's ujra járom alá került Portugallia. Itt volt Hazánk 1807-ben mikor a' Király el evezett. Azóta mindég rosszabbodott állapotunk. Már most hát *Beresfordnak* el kergetésbeli szándékjokért rebellisek a' Portugallusok, és azért hogy az Anglus seregetek vissza akarják küldeni, *Beresfordot* nem szerették soha Portugalliában. *Freire* ellenben egy szelid lelkű férfiú, a' kit mindenek kivált a' katonák nagyon szeretnek. Atyafia is *Pombalnak*. Nem, — ötet az Anglusok el nem veszthetik.

A' *Madridi* Udvari ujjság is mikor le írja ugyan azt a' történetet, ezen szavakkal végzi azt: „a' nagy rakás ezer meg ezer vélekedéseket formál beszélgetése tárgyáról. Az okosság azt parantsolja, hogy nem kell a' nép közt elszórt híreknek hinni, az idő veszi le a' titkokról a' fátyolt.“

Az Anglus *Courier* egészszen más tonussal írt, nevezetesen hogy az öszveesküvésnek a' Király lett volna a' célja. *Freiret* nagy talentumú férfiúnak mondja, a' kitől vette *Wellington* is a' *Torres Vedrási* lineák meg erősítésére leg első gondolatját. Éppen ezért a' legveszedelmesebb is ő, 's a' t.

B r a s i l i a.

Minémü érzést gerjesztett Brasilia' Fő Városában Rio Janeiróba a' *Pernambukói* támadásnak híre, az erre nézve tett komoly intézetekkel egygyütt, láthatni e' következő levélből, mellyet az *Austriai Beobachter* egy Levelőzójétől magából a' fő Városból Anglián keresztül kapott:

Rio Janeiro Apr. 9-en 1817.

„A' Levélhordó hajónak Angliába való

elindulása későbbre maradván, használni kívánom az alkalmatosságot arra, hogy az úrral még némely leg újabb dolgokat közöljek. A' múltt Hónap' 24-dikén érkezett meg ide a' Pernambukói Kormányozó, minekutánna kénszeritetett volna hivatalát elhagyni egy a' Király' tekintete ellen forraltt népzendülés'következésében. Minthogy a' Kormányozó élhetetlensége által adhatott ezen történetre alkalmatosságot, egybe fogságra küldötték a' *Kigyók' szigetére*, melly ezen Fő Város kikötőhelyének torkában fekszik. Ha egy részt ezen kedvetlen ujjságnak véletlen megérkezése itt eleven érzést okozott is; de más részt meg vigasztalhatta ő Felségét annak látása, hogy mind azokat, kik körülötte vagynak a' jámborság és hazaszeretet lelkesíti. Minden, nagy, kicsinnye, gazdagja, szegénye sietett a' Királyi Lakóhelybe *St. Christophba*, hogy a' Királynak leg alkalmatossabb időben szolgálatját ajánlja, hogy a' lázzadók ellen készülő háborúban, valamire használtasson. Ez a' hadi készület, *do Rego Lajos* Brigadéros Generális vezérlése alatt 1 Tsapat Lovasságból, és 1 Tsapat gyalogságból áll. Rendeltetése az, hogy Bahiában szálljon ki a' szározra, és ott egymás sereggel egyesüljön. A' Lovasságot *Gf. Villaflor* kommandirozza. A' Gyalogság *Pao Amarelónál* fog a' partra ki szállani. Egy hét múlva a' támadás' hirének berepülte után, a' *Thetis* nevű Fregátból, és a' *Benjamin* és *Aurora* nevű Sebes-hajókból egy kis Flotta formáltatott, és *Rodrigo Lobo* vezérlése alatt el indított, *Arrecife* kikötőhelyének ostromlására, 's minden a' tenger felől való közösülésnek megakadályoztatására. *Gf. Arkos* Bahia' Kormányozója nagy serénységet mutatott, és a' nevezett városbeli kalmárok, 's egyéb Lakosok Kormányozójoknak jó summa pénzeket ajánlottak, buzgóságának elősegéllésére. Ugyan az történt itt is, és egyeztetlen egy

ember, *B. Rio Seco* azon a' napon, mellyen a' lázzadás hire megtsendesült 50,000 *Crusádokat* (1 *Crusade* 56 xr. 2³ *Fenning*) ajánlott ajándékba, fenn tartván azomban magának, hogy még annyit fog adni, a' mennyit akárkinek legnagyobb ajándéka fogna tenni. A' Király ezen környülállások között a' leg nagyobb eleveniséget és munkásságot mutatott, most a' Hajóépítőhelyet, majd a' flottát látogatta meg, és minden készületeket jelenlétével tüzelt.

Lisbonai tudósítások szerint a' *Perola* nevű Fregát innen is el evezett Májusnak 31-dikén a' *Pernambukót* ostromló tsapatnak meg erősítésére.

Spanyol Ország.

A' multkor a' Spanyol és Brasiliai Udvar közt fenn forgó egyenetlenségről közölt tudósításunkhoz adhatjuk meg ezt is, a' mit a' Belgiumi ujjságok irnak *Madridből*: „Tudtunkra még eddig a' Spanyol Kormányozók a' Bétsi Congressus' határozásait el nem fogadta, azon az okon; mivel azokban semmi tekintet a' Hetruriai Királynénak *Ferdinand'* Hugának kívánságira nem volt. Azt is tudjuk, hogy a' Spanyol Udvar, *Olivenzának* Portugallia kezébe való vissza jutásában, holott ezt a' Bétsi Congressus így rendelte, meg nem egyezett. Da már most mint bizonyost úgy mondják, hogy a' Hetruriai Királynénak minden kívánságai, Spanyol ország' tetszése szerint, el igazítottak. A' mi Udvarunk meg egyez a' Bétsi Congressus Actájában, és *Olivenzát* a' Spanyol és Portugalliai szélen, vissza adja Portugallianak.“

A' *Castiliai* Fő Tanács Junius' 9-dikén ilyen rendelést tett:

„Fontolóvá vévén, hogy a' kőberlőknak tengeri szolgálatra való kárhozhatások, egyik oka annak, hogy a' Királyi Tengerierő olly rossz karban van, tehát a' *Castiliai* Fő Tanács ő Felsége' parancsolatjára azt végezte, hogy jövődöre olly

keveset, a' mint csak lehet, és tsupán olyanokat kell fel venni arra, a' kik a' meg kívántató tulajdonságokkal bírnak, és a' tengerparti tartományokból vétettek.

Ki jött már valaha a' Királyi Rende-
lés az ujj Financziái Plánum' behozása
eránt nyomtatásban. Jun. 11-dikén költ
az. Mellé vagynak ragasztva, 1 az adók'
felemelése' módjáról szóló utasítás, és 4
Papa' Bullája e' f. Eszt. April. Honapja'
15. 16. 17. és 18-dik napjairól, mellyek-
nél fogva a' Papságnak a' Státus' terhei'
hordozásában való részvétele meg erősí-
tetik. Hogy ezen a' régi Státus Alkotmá-
nyat egészen felfordító Planum sokaknak
nintsen inyek szerént: tudják azt Spanyol
országban is, de a' Király komolyan akar-
ja, a' mit igasságnak lát. Némelly Barát-
tok, kik a' predikálószebből mérészlének
az ujj rendelések ellen beszélleni, tüstént
elkergettettek, és Elökelőjöknek vigyázása
alá adattak.

Juniusnak 3-dikán érkezett meg *Beresford* Generalisnak egy Adjutánsa Lis-
bonából Madridba hivatalos Levelekkel,
mellyek mindjárt közöltettek a' Királlyal.

Nehezen várják mire üt már ki *Lacey* Generálisnak a' pere. Úgy hiszik kö-
zönségesen, hogy halálra fog szententzi-
áztatni, hanem a' Király meg kegyelmez
néki. A' Frantzia Hadban ugyan is igen
nagy szolgálatoakat tett Hazájának. *G. Santa Clara* Gen. Lajtnánt a' Feje azon ka-
tonai Törvénszéknek, mellynek Barcel-
lonában *Lascy* ügyét meg kell itélni.

Spanyol Amerika.

Az *Amsterdami* Levelek azt írják
Bolivárról, hogy mind azokat a' tenge-
ri ragadozókat, kik az Insurgensek' vitor-
lája alatt tolvajkodnak a' tengeren erősen
üldözi, és nem régiben azokat, kik egy
Hol andiai hajót ekképpen kiragadoztak,
el fogatván felakasztatta. Ditsérik benne
azt a' figyelmet, mellyel a' Hollandus Nem-
zet eránt v'seltetik. Egy Spanyol hajót,
azt mondják, csak azért nem bántottá az

Insurgensek; mivel az a' mi Birtokunkon
állott. Egy másikat, melly Carthagená-
ból való volt már elis fogott az az Insur-
gensek hajója, mellynek ez a' czímje:
A' Szabad Indus; de a' Belgiumi Hadi-
hajó *Daphne* Kapitányának *Cörzennek*
kivánságára ismét kiadattott. Az Insur-
gens hajós népség ugyan ebben ellent akart
állani, de a' Kapitány azt világosan meg
parantsolta azzal a' jelentéssel, hogy né-
ki arra *Brion* Admirálistól parantsolatja
van: hogy a' Belgákat ne legyen szabad
megsérteni. Bolívar még is csak bírja *Cu-
manát* és *Venezuelának* egy részét;
de azt még se tudjuk, hogy kezén van e'
már *Cumana* erőssége, és *Carracas*.

Buenos Airesből Aprilis. 15-dikéről
így irnak: *San Martin* Generalis hala-
dék nélkül ismét az Armádiához indul,
— beszéllték azt is, hogy Peru el-
len megy. *Lecor*, 's a' *Buenos Ayresi*
Kormányzék között esett egyeneltenség
szépségesen el igazított; *Artigas* rajta
van, hogy a' Portugalliai seregeknek el
vágja az útjokat. De mind csak hiszik,
hogy ezek a' Portugalliai Gránitzon által
viszsa térnek.

Az ujj Spanyol országai Vice-Királyról
Don Juan Ruil de Apodacárol azt be-
széllik az Északi Amériakai Levelek, hogy
függetlenségbe helyheztette volna magát.

S v é t z i a.

Ismaël Gibraltar Török Hajós Ka-
pitány nem régiben Svetziába meg érke-
zett, és a' *Finspongi* és *Akeri* ágyüön-
tő műhelyekben sok fegyverekre 's hadi
készületekre tett rendelést. Ennek a' sze-
mélynek itt jártában nem éppen ezt ha-
nem más czélt mondanak lenni. Neveze-
tesen 1) azt, hogy a' Török Császár a'
Dardanellán által menő minden hajótól
vámot akar venni 2) az Orosz Birodalom-
nak a' Portával való állapotja' tekintetéből.

Jun. 12-dikén *Carlshamban* a' Kom-
mendánsnak háza elégett. Ugyan aznap

éjtzaka a' Gothenburgi Kulimasz udvar is ki gyuladt.

Orosz Birodalom.

A' *Petersburgi* ujjságok egy ujj Rendelést foglalnak magokban ezen esztendő Május Hónapja 10-dikéről, melly így van:

Aláírás

melly az Amortissement-Biztosságnál nyitódik

1) Ez az aláírás e' f. Esztendő Julius' Hava 1-ső napjaitól fogva kezdődik. Minden akár Orosz, akár idegen aláírhatja nevét. Tart ezen esztendő December' 20-dikáig.

2) A' pénzt akár Császári Bank Assignatákban, akár a' költsönözö Bank Czeduláiban, akár Orosz arany 's ezüstpénzben, hanem tsupán tsak százaz v. ezeres kerek számokban lehet le tenni. Tizes szám nem lehet a' százaz mellett, és százon alól nem vétetik be.

3) Minden beadott Tökepénz, ötöd részzel lesz meg jutalmazva. Ha p. o. tesz az ember 100 Rubelt papirosba, ugyan azon pénzbe a' Tökepénzhez 20 pro Cent tétetik, úgy hogy 1000 Rubel helyett, 1200 iratik be.

4) Posta költségre, vagy a' Váltólevelek' (Wechsel) vissza küldésére az adott Kapitálisnak még 1 proCentója engedetik, a' mi ebből ki vétetik.

5) Ezen pénzek a' nagy könyvbe mint állandó interesü adósságok minden elsőbbségi jussokkal, mellyeket a' Biztosságnak Rendszabása a' Fundált adósságoknak ad, be iratnak.

6) Minden ilyen módon a' nagy könyvbe beírt pénzekre nézve a' beírások a' bévett szokáshoz képest fognak adatni, és az Interes 6 perCentumával a' Tökepénzhez egyenlő pénz nemében fog fizettetni az Esztendőnek meghatározott két részeiben, a' Hitelezőnek minden költsége nélkül.

7) Az Interesek' fizetésére kívántató summa, — valamint a' Tökepénznek fo-

gyasztására az olyan Beírásoknak, mellyektől valaki el akarna állani, meg vése által fordítandó 2 perCent is, minden esztendőben abból a' 30 millióból vétetik, mellyek az Assignaták fogyasztására a' Korona Jöszágaira vannak ki vetve.

8) Minden ilyen pénznek, mellyet a' Biztosság bezár, semmi más rendelkezése nintsen, mint a' folyamatban lévő Assignatáknak fogyasztása.

9) Az aláírás' leg utolsó határnapjának el mulása után a' bé zárt pénzeknek, mellyek Bank Assignatákká váltak, egész summája el fog égettetni.

A' 3-dik szakasznak hivatalban lévő feje
G. Lambeck Julius.

J e l e n t é s.

1) A' Priv. Austr. Nemz. Bank Provisoriai Direktziója jelenti, hogy az 1816. Eszt. Jul. 1. napjáról költ Aktziáktól 1817. Jun. utolsó napjáig járó Elosztandó summák, a' jövendő elosztás is tekintetbe vétetvén 60 fl. Huszasban ki fognak fizetödni. Az Aktziákat biró Urak tehát meg hivatnak, hogy a' nekik járó summákat stemplirozott Nyúgtatójik vagy Assignatakat mutatása mellett az Aktziák Betevö Kasszájánál vegyék fel. Béts 's a' t.

2) A' Cs. K. egyesült Beváltó, és Fogyasztó Deputatio közönségessé teszi, hogy az ő felvigyázása, és számadás' vizsgálása alatt, a' ki rendelt Cs. K. Biztos' jelenlétében, és a' Deputatio-Udvari Számadásvivö Tisztségének közbenjárásával, abból a' papirospénzből, melly az 1816-dik Esztendőjei October 29-dikén költ Felséges Pátens által nyitott 5 perCent Huszasra való költsönözésnek utján folyt be, ismét 10 Millió forintok e' folyó Hónap' 7-dikén 11 órakor a' *Stuben* nevü kapunál lévő sántz térségen álló Égetö házban semmivé fognak tétetni. Béts Jul. 4-dikén 1817. (Következnek az Aláírások.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czedulában: —

Jul. 4-dik napján 331½ — 5-dikén 332 — 7-dikén 331½ — forintot.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Neográdról Junius' 17-dikén.

Nagy Mélt. Gróf Korompai *Brunsvik József* úr Ő Excellentiája, mint Tek. Neográd Vármegye' Fő Ispánnya a' fent írt napon tartotta a' Vármegye' Tisztjeinek Restauratióját. Egy részről a' törvényes időnek elmulása, más részről pedig és főképpen az a' környülállás kívánta ezt, hogy Méltóságos Zsedéni *Ambrozy Lajos* Cs. K. Kamarás úr ezen T. Vármegyének második Al-Ispánnya a' Nagy Méltóságú Magyar K. Helytartó Tanátshoz, — Tek. Borfői *Bory Miklós* Rendszerént való Notarius úr pedig a' Tek. Királyi Táblához előmozdítottak; kiknek tehát helyeiknek közönségesen kelle be tölteni. A' vokok többségénél fogva Mélt. Cs. K. Kamarás *Szentiványi János* úr Rendszerént való, — Tek. *Gyürki* úr pedig második Al-Ispánnyá nevezettek ki. Másnap Rendszerént való Notáriusnak ki kiáltott Tek. *Balás János* úr, ki eddig Fő Biróságot viselt, kinek helyét ismét Tek. *Gyurtsányi* úr foglalta el. A' nem réghiben meg holt Szolga Biró Tek. *Laczay* úr helyébe T. Tóth-Prónai *Prónay Ferentz* úr tétetett. Végre Tek. *Majerszky* Particularis Perceptor úrnak a' helyére *Korodányi János* úr rendeltetett.

Az Austriai Császárságot illető Honnyi levelek Banáthol Jun. 28-dikéről ezt írják: „Már a' Rómaiak előtt is esmeretes volt a' Hercules Ferdeje *Mehadiában* az Oláh Illyriai Határszéli Regementben. Egy időtől fogva mind jobban tsökkentez hírében. Ő F. ge erre nézve egy Biztosságot rendelt oda, annak mibenléte' meg vizsgálására. A' Vizet *Zimmermann Ferdinand* Orvos Doctor a' Bétsi József Akademiánál *Chemia's Botanica* Professora és Cs. K. Tanácsos úr fogja vizsgálat alá venni.

A' Magyar Haza' egyik Koszorús *Lantosa Virág Benedek* úr, több Darabjait Horácznak igen szerentsésen találva Magyar köntösbe öltöztette. Most ugyan az a' tisztelt úr egy nagyobbatska Részt adott ki az említett Római Versirónak munkájából, ilyen cím alatt: *Epodusok Horatiusból fordította Virág Benedek*. A' nyomtatás a' Pesti nyomtató műhelyben készült; és így lehet tudni hogy millyen. Ajánló Odája Tek. *Konde József* Kir. Udvarnok úrhoz szoll, mellyben reménységet nyújt arról, a' mit minden tudós Hazafi buzgón ohajt. Hogy láatlanba is itélni lehessen ezen munkáról; itt van abból egy Oda.

A' Római Néph ez.

Hová, háová rohantok, és kardot miért
Fogtok megént ti vakmerők?
Tehát kevés vért, mind vizen mind szárazon
Ekkédig öntött e' haza?
Nem hogy seregei büszke Karthágó irigy
Várait alázaák 's döntenék.
Sem hogy kötötte a' Britannus, lánczokat
Huzván nagy úton jöne le;
Hanem, hogy a' Parthusok' ohajtások szerént
Rómát törölné Róma el.
Farkas 's Oroszlánynak szokása más vadat,
Nem maga fáját fogyasztani
Vak düh, vagy ennél hathatósberő ragad,
Vagy bün? felyelletek nekem.
Hallgatnak, elsárgult pofákkal állanak:
Elméjek elrémült, buta.
Ugy van. Keserves végzés, 's öntött rokon.
Vér hajt veszélyre tikteket-
Miolta Rémus vére méltatlan kifolyt,
Rómán az Ég haragja van.

H i r d e t m é n y.

A' Cs. K. Ősi 's Familiaai Jóságoknak Fő Directiója által jelentetik, hogy e' folyó esztendőben Augustus 25, és 26-dik napjain *Holitsban* Magyar országon számos eredeti Spanyol Kosok, és 2000-rig való tenyészésre alkalmas anya, és más féle juhok, több fejös tehennel, és borjúkkal közönséges kótyavetyénél fogva, mindjárt lezendő fizetés mellett el fognak adódni. A' Kótyavetye a' fent írt napokon, mint rendesen reggeli 9 óraker kezdődik, és tartatik a' *Holitsi* Cs. K. Múltó palotában.